

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ Ε.Ε.

ΘΕΟΤΟΚΙΔΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΑΜ 4200033
ΚΑΖΙΛΑΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΑΜ 4230190

- Ο πλανήτης αντιμετωπίζει σοβαρές προκλήσεις, με την κλιματική αλλαγή μία από τις μεγαλύτερες απειλές του.
- Η συνεχώς αυξανόμενη θερμοκρασία του πλανήτη, η άνοδος της στάθμης της θάλασσας, η εξάντληση των φυσικών πόρων, η απειλή της βιοποικιλότητας και η ολοένα και μεγαλύτερη εμφάνιση ακραίων καιρικών φαινομένων σε ολοένα και περισσότερα μέρη του κόσμου είναι μερικές από τις επιπτώσεις της υπερβολικής ανθρώπινης δραστηριότητας, κυρίως λόγω των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.
- Η επίλυση αυτών των προβλημάτων απαιτεί συντονισμένες παγκόσμιες προσπάθειες.

- Σε αυτό το πλαίσιο, η συνεργασία μέσω διεθνών συμφωνιών και συνθηκών έχει καταστεί ζωτικής σημασίας για την προστασία του περιβάλλοντος και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.
- Οι διεθνείς συμφωνίες έχουν καθορίσει δεσμευτικούς στόχους για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και την αντιμετώπιση της παγκόσμιας υπερθέρμανσης.
- Αν και υπάρχουν διαφοροποιήσεις στις στρατηγικές των χωρών, η συλλογική δράση είναι απολύτως απαραίτητη για την αποτελεσματική αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων.
- Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) έχει αναλάβει ηγετικό ρόλο στην προώθηση και εφαρμογή πολιτικών για τη μείωση των εκπομπών και την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης, με στόχο την επίτευξη του μηδενικού ισοζυγίου εκπομπών μέχρι το 2050.

Οι 5 κορυφαίοι ρυπαντές

- Κίνα
- Ηνωμένες Πολιτείες
- Ινδία
- Ρωσία
- Ευρωπαϊκή Ένωση

- Από τις δεκαετίες του 1960 και 1970 οι συγκεντρώσεις CO₂ στην ατμόσφαιρα αυξάνονταν σημαντικά, γεγονός που οδήγησε κλιματολόγους και άλλους επιστήμονες να πιέσουν για την αντιμετώπιση αυτής της κατάστασης. Δυστυχώς, πήρε πολλά χρόνια στη διεθνή κοινότητα για να ανταποκριθεί στο αίτημα αυτό.
- Η Σύμβαση-Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή (1992, ισχύ από 1994) ήταν το πρώτο διεθνές μέτρο για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.
- Υποχρέωνε τις χώρες να θεσπίσουν εθνικά προγράμματα περιορισμού των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου καθώς και να υποβάλλουν εκθέσεις και να κάνουν ετήσιες συναντήσεις όπου αξιολογούταν η πρόοδος, ενώ μηχανισμοί παρακολούθησης και αναφοράς θα κατέγραφαν τις εκπομπές σε παγκόσμιο επίπεδο.

- Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) έχει ηγετικό ρόλο στη διεθνή περιβαλλοντική πολιτική, λειτουργώντας ως πρότυπο για τη διαμόρφωση και εφαρμογή συμφωνιών. Ο ρόλος αυτός αναδεικνύεται μέσα από τη συμμετοχή της ΕΕ σε σημαντικές διεθνείς συνθήκες όπως η Συνθήκη του Κιότο (1997), η Συνθήκη της Κοπεγχάγης (2009) και η Συμφωνία του Παρισιού (2015).
- Η ΕΕ πρωταγωνίστησε στις διαπραγματεύσεις για τη Συνθήκη του Κιότο, αναλαμβάνοντας δεσμεύσεις για τη μείωση των εκπομπών. Στην Κοπεγχάγη, αν και δεν επετεύχθη δεσμευτική συμφωνία, η ΕΕ υποστήριξε έντονα την ανάγκη για παγκόσμια συνεργασία, ενώ με τη Συμφωνία του Παρισιού η Ένωση επέκτεινε τον ρόλο της προωθώντας έναν πιο ευέλικτο και συμμετοχικό μηχανισμό για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής.
- Η ΕΕ, με συντονισμένες πολιτικές και διπλωματία, κέρδισε τη φήμη της ως αξιόπιστος εταίρος στη διεθνή σκηνή, σε αντίθεση με άλλες ηγετικές δυνάμεις όπως οι ΗΠΑ, οι οποίες συχνά υιοθέτησαν πιο ευμετάβλητη προσέγγιση. Η σύγκριση αυτή ενισχύει την εικόνα της ΕΕ ως παγκόσμιου ηγέτη στις περιβαλλοντικές πρωτοβουλίες.

Η Συνθήκη του Κιότο (1997)

COP3

- Το Πρωτόκολλο του Κιότο αποτελεί τη συνέχεια της Σύμβασης Πλαισίου των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή (UNFCCC - United Nations Framework Convention on Climate Change)
- Οι αρχικές δεσμεύσεις δεν ήταν επαρκείς για να αντιμετωπιστεί η παγκόσμια άνοδος των εκπομπών αερίων του φαινομένου του θερμοκηπίου. Στις 11 Δεκεμβρίου 1997, εγκρίθηκε το πρωτόκολλο της UNFCCC στην ιαπωνική πόλη του Κιότο.
- Το πρωτόκολλο αυτό όριζε δεσμευτικές οριακές τιμές εκπομπών αερίων από τις βιομηχανικές χώρες και προέβλεπε μηχανισμούς εφαρμογής που στοχεύουν στην συγκράτηση του κόστους μείωσης των εκπομπών.



- Η Συνθήκη του Κιότο (1997-τέθηκε σε ισχύ το 2005) ήταν η πρώτη δεσμευτική διεθνής συμφωνία με ποσοτικοποιημένους στόχους για τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου. Έθεσε στόχους για τις ανεπτυγμένες χώρες.
- Η ΕΕ είχε κεντρικό ρόλο στις διαπραγματεύσεις, ανέλαβε συλλογική δέσμευση για μείωση κατά 8% των εκπομπών της σε σχέση με τα επίπεδα του 1990, έως την περίοδο 2008-2012. (Οι υπόλοιπες βιομηχανικές χώρες δεσμεύτηκαν για μείωση 5,2%). Οι αναπτυσσόμενες χώρες δεν είχαν δεσμεύσεις για τον περιορισμό των εκπομπών.
- Ο διακανονισμός των επιμέρους υποχρεώσεων, στο εσωτερικό της ΕΕ των 15 αποτέλεσε αντικείμενο συμφωνίας έπειτα από διαπραγματεύσεις μεταξύ των Κρατών Μελών (burdensharing agreement). Κάποιες χώρες συμφώνησαν μείωση εκπομπών, άλλες περιορισμό αύξησή τους και άλλες να κρατήσουν σταθερές εκπομπές σε σχέση με αυτές του 1990.
- Η δέσμευση της ΕΕ και η επιτυχής υλοποίηση των στόχων της Συνθήκης ανέδειξαν την Ένωση ως παγκόσμιο ηγέτη στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής.

- Η Ε.Ε. προσπάθησε πολύ για την επικύρωση αυτού του Πρωτοκόλλου και πέτυχε, αναδεικνύοντας τον ηγετικό της ρόλο και τις διπλωματικές της ικανότητες.
- Για την έναρξη της ισχύος της συνθήκης απαιτούνταν η επικύρωσή του από τουλάχιστον 55 μέρη της Σύμβασης Πλαισίου των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή, τα οποία να ευθύνονται αθροιστικά για τουλάχιστον 55% των παγκόσμιων εκπομπών CO₂ το 1990.
- Με την συμμετοχή και της Ρωσίας η συνθήκη τέθηκε σε ισχύ. Η Ε.Ε. εξασφάλισε μέσω της διπλωματίας και της εξωτερικής πολιτικής την συμμετοχή της Ρωσίας, συμφωνώντας πως αφού επικυρώσει η Ρωσία τη Συνθήκη του Κιότο θα την βοηθήσει να ενταχθεί στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου, όπως και έγινε.

- Η Συνθήκη του Κιότο βασίστηκε στην αρχή της κοινής αλλά διαφοροποιημένης ευθύνης (αναγνωρίζοντας ότι οι ανεπτυγμένες χώρες φέρουν μεγαλύτερη ευθύνη για τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου).
- Το κείμενο προέβλεπε δεσμευτικούς στόχους(οι ανεπτυγμένες χώρες έπρεπε να μειώσουν τις εκπομπές τους κατά μέσο όρο 5% κάτω από τα επίπεδα του 1990),και μηχανισμούς ευελιξίας (μηχανισμός καθαρής ανάπτυξης (CDM), εμπορία εκπομπών (ETS) και κοινή υλοποίηση (JI)).

Οι 3 μηχανισμοί ευελιξίας πιο αναλυτικά:

Ο μηχανισμός καθαρής ανάπτυξης αφορά έργα σε αναπτυσσόμενες χώρες(που δεν έχουν αναλάβει υποχρεώσεις)που χρηματοδοτούνται από ανεπτυγμένες και οδηγούν σε μείωση εκπομπών. Προωθώντας έτσι τη βιώσιμη ανάπτυξη και στις αναπτυσσόμενες χώρες.

Η εμπορία εκπομπών άνθρακα δίνει το δικαίωμα σε χώρες που διαθέτουν πλεόνασμα εκπομπών (εκπομπές για τις οποίες έχουν δικαιώματα αλλά δεν τις έκαναν)να πωλούν την πλεονάζουσα ποσότητα σε χώρες που έχουν έλλειμμα εκπομπών.

Βασική προϋπόθεση οι δραστηριότητες αυτές να επιφέρουν επιπλέον μείωση εκπομπών στην χώρα εφαρμογής.

Ο μηχανισμός κοινής εφαρμογής: Μια χώρα με υποχρέωση μείωσης εκπομπών μπορεί να χρηματοδοτήσει/ υλοποιήσει ένα έργο μείωσης εκπομπών σε μια άλλη χώρα που έχει επίσης υποχρέωση(εφαρμόζεται μόνο μεταξύ βιομηχανικών χωρών ή χωρών με μεταβατικές οικονομίες).

Οι μειώσεις εκπομπών που επιτυγχάνονται από το έργο καταγράφονται και υπολογίζονται ως πιστώσεις . Αυτές μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τη χώρα που χρηματοδότησε το έργο και να μετρήσουν στις δικές της δεσμεύσεις για τη μείωση εκπομπών.

- Η ΕΕ ανέπτυξε πολιτικές για την τήρηση των δεσμεύσεών της, όπως το Ευρωπαϊκό Σύστημα Εμπορίας Εκπομπών (EU Emissions Trading System-EU ETS).
- Αποτέλεσε την πρώτη παγκόσμια αγορά άνθρακα και βοήθησε στη μείωση των εκπομπών με οικονομικά αποδοτικό τρόπο και χρησίμευσε ως πρότυπο για άλλες χώρες.
- Ουσιαστικά είναι μια αγορά άνθρακα όπου εταιρείες και άλλοι οργανισμοί μπορούν να αγοράζουν και να πωλούν δικαιώματα εκπομπών. Κάθε δικαίωμα επιτρέπει την εκπομπή ενός τόνου διοξειδίου του άνθρακα (CO₂) ή αντίστοιχων αερίων θερμοκηπίου.
- Μειώνονται οι εκπομπές με το χαμηλότερο δυνατό κόστος και παράλληλα δημιουργούνται οικονομικά κίνητρα για τη χρήση καθαρών τεχνολογιών και την ενεργειακή αποδοτικότητα.
- Κάθε χρόνο το συνολικό όριο εκπομπών μειώνεται, οδηγώντας σε συνολική μείωση των εκπομπών σε ολόκληρη την ΕΕ.

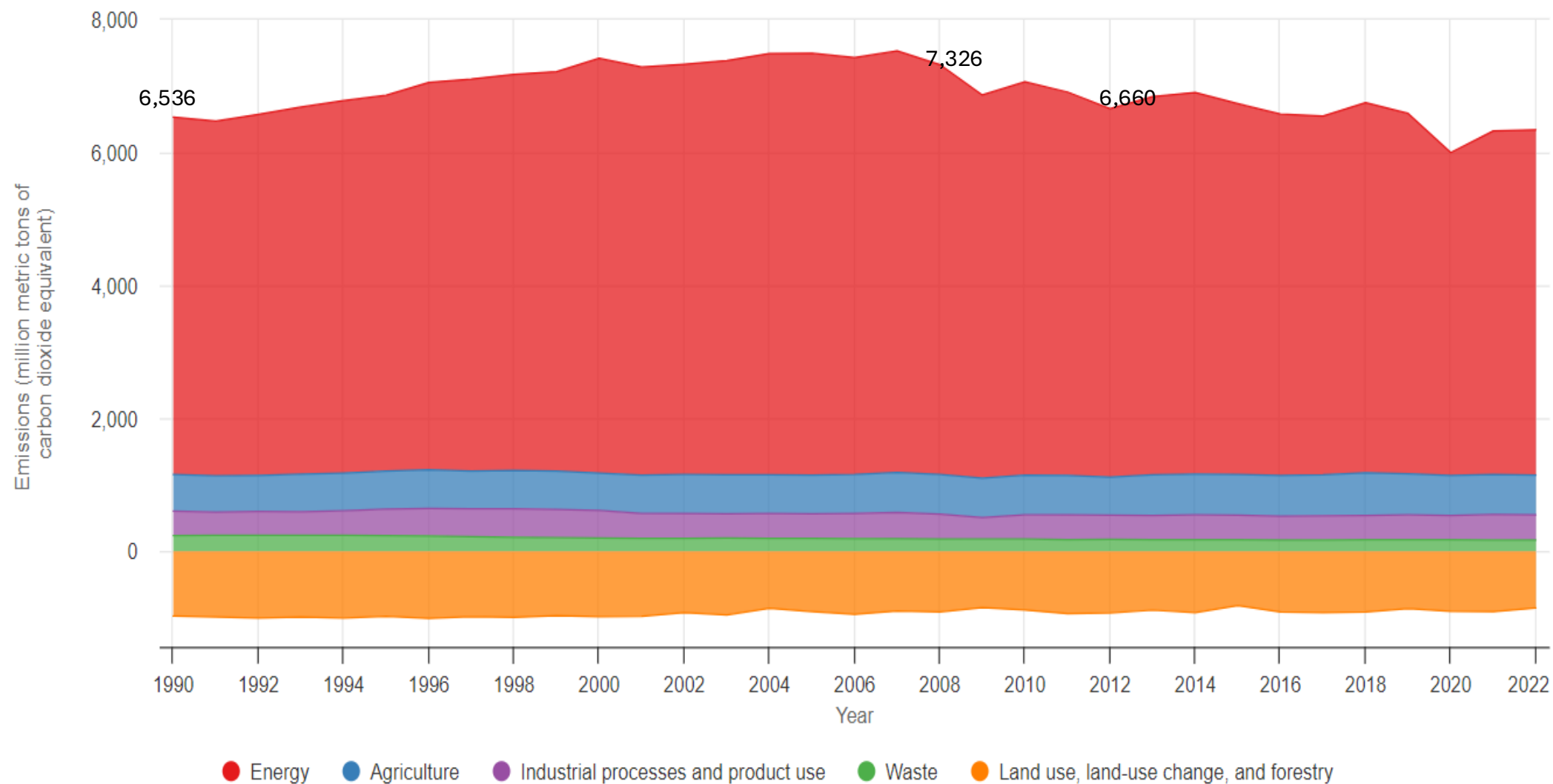
- Μεταξύ των τριάντα έξι χωρών που συμμετείχαν πλήρως στην πρώτη περίοδο δέσμευσης (CP1) του Πρωτοκόλλου του Κιότο, μόνο εννέα χώρες – Αυστρία, Δανία, Ισλανδία, Ιαπωνία, Λιχτενστάιν, Λουξεμβούργο, Νορβηγία, Ισπανία και Ελβετία – εξέπεμψαν υψηλότερα επίπεδα αερίων του θερμοκηπίου από όσα είχαν δεσμευτεί με το Πρωτόκολλο του Κιότο, συμπεριλαμβανομένου του (LULUCF).

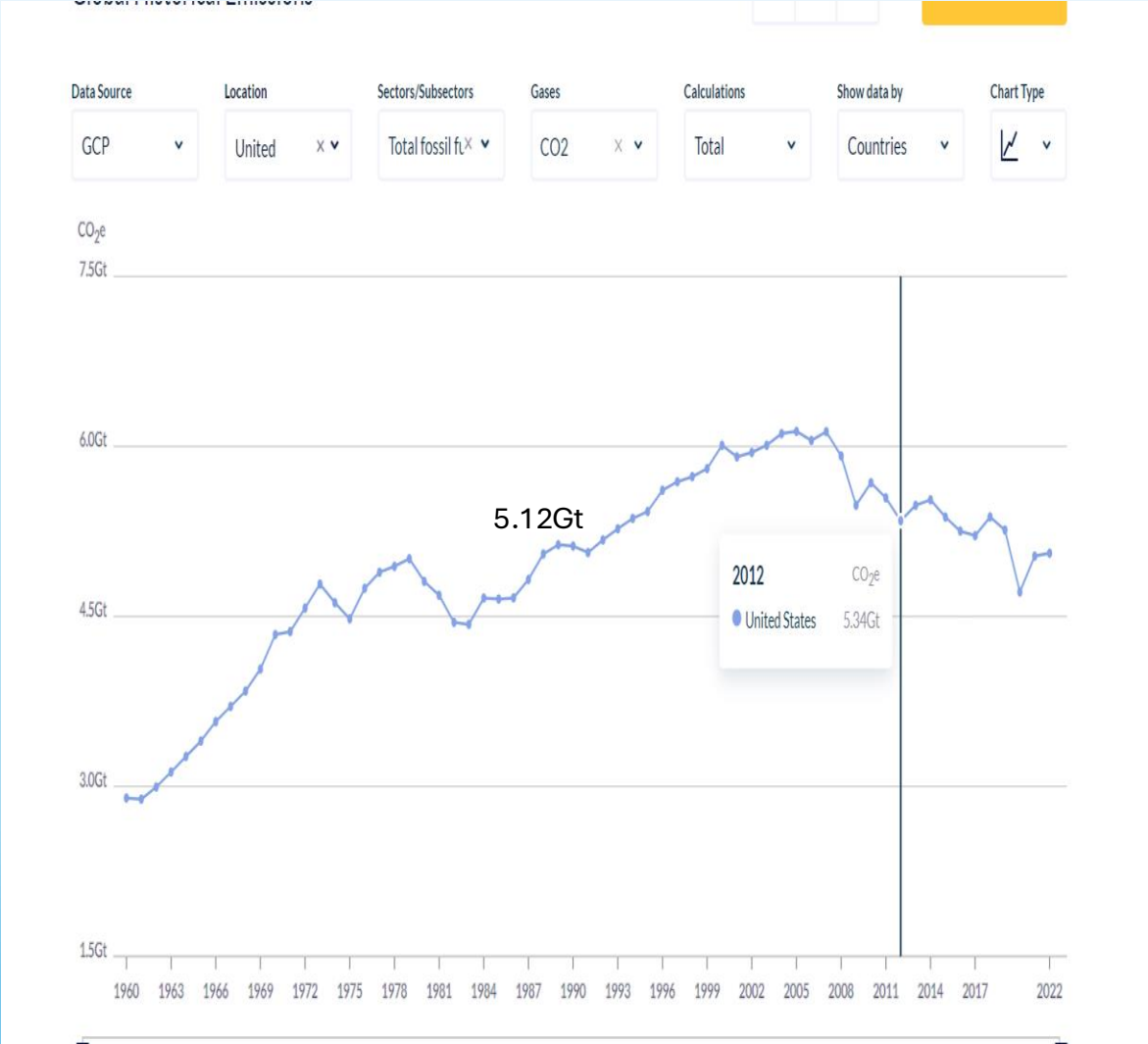
Ρόλος ΗΠΑ στην συνθήκη του Κιότο

- Οι Ηνωμένες Πολιτείες παρότι είχαν αρχικά συμφωνήσει σε μείωση 7%, δεν επικύρωσαν ποτέ τη Συνθήκη. Ο πρόεδρος Τζορτζ Μπους το 2001 δήλωσε ότι η συνθήκη ήταν άδικη, επειδή δεν επέβαλε υποχρεώσεις σε αναπτυσσόμενες χώρες όπως η Κίνα και η Ινδία.
- Οι ΗΠΑ, παρόλο που αποτελούσαν το μεγαλύτερο ρυπαντή του κόσμου, δεν υπέγραψαν το Πρωτόκολλο. Επίσης, υποστήριζαν ότι οι απαιτήσεις της συνθήκης θα επηρέαζαν αρνητικά την οικονομία τους.
- Χωρίς επίσημη συμμετοχή στη Συνθήκη, οι ΗΠΑ προχώρησαν σε περιορισμένες δράσεις σε πολιτειακό επίπεδο αλλά οι εκπομπές τους αυξήθηκαν κατά περίπου 9-10% σε σχέση με τις εκπομπές του 1990, αντίθετα με την Ευρώπη που πέτυχε μείωση.

U.S. Greenhouse Gas Emissions by Inventory Sector, 1990–2022

≡ Export





Αποτελέσματα: Επιτυχία ή αποτυχία

- Η Ε.Ε. κατάφερε να μειώσει κατά 12% τις εκπομπές τις ως το 2012 ξεπερνώντας τους αρχικούς της στόχους. Κατάφερε παράλληλα να διατηρήσει οικονομική ανάπτυξη ενώ μείωνε τις εκπομπές της μέσω πολιτικών όπως το Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών (ETS) και επενδύσεων σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, αποδεικνύοντας πως η περιβαλλοντική δράση δεν είναι απαραίτητα επιζήμια για την οικονομία.
- Οι Ηνωμένες Πολιτείες, αν και υπέγραψαν το πρωτόκολλο, δεν το επικύρωσαν και δεν δεσμεύτηκαν επίσημα, με αποτέλεσμα οι εκπομπές τους να αυξηθούν κατά περίπου 10%.
- Η Ρωσία επιδίωξε να συμμορφωθεί με τους στόχους, αλλά η πτώση των εκπομπών οφείλεται κυρίως στη βιομηχανική ύφεση μετά τη διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης.
- Η Κίνα & Ινδία ως αναπτυσσόμενες χώρες, δεν είχαν δεσμευτικούς στόχους. Οι εκπομπές τους αυξήθηκαν σημαντικά λόγω ταχείας οικονομικής ανάπτυξης.
- Η μείωση των εκπομπών που προέβλεπε η συνθήκη αποδείχθηκε πολύ μικρή, καθώς οι χώρες του πλανήτη πρέπει να μειώσουν πολύ πιο γρήγορα τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου. Έτσι κρίθηκε η ανάγκη για επανεξέταση του θέματος.

Η ΔΙΑΣΚΕΨΗ ΤΗΣ ΚΟΠΕΓΧΆΓΗΣ

COP15 7-18 Δεκεμβρίου 2009

ΣΤΑ ΜΙΣΑ ΤΩΝ ΔΙΑΣΚΕΨΕΩΝ



- Hundreds Detained at Mass Climate Rally

ΣΤΟΧΟΙ (20-20-20)

Η Ε.Ε. προωθούσε το σύνολο των στόχων που περιλάμβαναν:

- τη μείωση 20% των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου μέχρι το 2020, συγκριτικά με τα επίπεδα εκπομπών του 1990 (30% εφόσον επιτευχθεί συμφωνία με δεσμεύσεις και από άλλες αναπτυγμένες χώρες).
- τη μείωση κατά 20% της κατανάλωσης μέσω προγραμμάτων εξοικονόμησης ενέργειας και βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας.
- το 20% της καταναλωμένης ενέργειας μέχρι το 2020 θα πρέπει να προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (π.χ. αιολική, ηλιακή, υδροηλεκτρική, χρήση βιομάζας)

ΣΤΟΧΟΙ ΕΕ

- Τα καύσιμα των μεταφορών πρέπει να περιλαμβάνουν βιοκαύσιμα σε ποσοστό 10%.
- Να συγκρατηθεί η αύξηση της θερμοκρασίας κάτω από τους 2°C
- Να υπάρξει μία νομικά δεσμευτική συνθήκη ή να παραταθεί η συνθήκη του Κιότο 1990 .

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΤΗΣ ΕΕ ΠΡΙΝ ΤΙΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΙΣ

- 25 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2009 : Επίσημο έγγραφο από την ευρωπαϊκή επιτροπή με της επίσημες θέσεις της ΕΕ
- Αναβάθμιση του Emissions Trading Scheme (ETS) για την μετά Κιότο περίοδο (2013 και μετά)
- Υιοθέτηση νομικά δεσμευτικών πολιτικών για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής πριν από της διαπραγματεύσεις

ΟΙ ΟΜΑΔΕΣ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ



BASIC COUNTRIES ΚΑΙ ΗΠΑ

- BASIC COUNTRIES: Διεκδικούσαν χρηματοδότηση και τεχνολογική υποστήριξη , αρνούνταν να αναλάβουν δεσμευτικούς στόχους και υποστήριζαν πως οι ανεπτυγμένες χώρες έπρεπε να αναλάβουν την μεγαλύτερη ευθύνη.
- ΗΠΑ: Απέφευγαν την υπογραφή δεσμευτικών στόχων επικαλούμενες ότι το κογκρέσο δεν θα τις επικύρωνε. Πίεζαν τις Basic Countries να αναλάβουν και αυτές ευθύνες.

ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΕΣ ΧΩΡΕΣ

- Στόχευαν σε μία νομικά δεσμευτική συμφωνία με σοβαρές δεσμεύσεις για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.
- Διεκδικούσαν όσο το δυνατόν μεγαλύτερη οικονομική βοήθεια από της αναπτυσσόμενες χώρες.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

- Η ΕΕ λειτούργησε ως "γέφυρα" ανάμεσα στις αναπτυγμένες και τις αναπτυσσόμενες χώρες, προσπαθώντας να προωθήσει τη συνεργασία.
- Επιπλέον ήταν έτοιμοι να πάρει μεγάλες δεσμεύσεις εάν υπήρχε ανταπόκριση και των υπόλοιπων χωρών.

ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΩΝ



Η ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΤΩΝ 5

- Μέσω κλειστών διαπραγματεύσεων ανάμεσα στις ΗΠΑ και στις BASIC COUNTRIES (ΚΙΝΑ, ΙΝΔΙΑ, ΒΡΑΖΙΛΙΑ, ΝΟΤΙΑ ΑΦΡΙΚΗ) προτάθηκε μία μη νομικά δεσμευτική συμφωνία η οποία στόχευε στον περιορισμό της παγκόσμιας αύξησης της θερμοκρασίας κάτω από τους 2οC σε σύγκριση με τα προβιομηχανικά επίπεδα (1750)

Τι συμφωνήθηκε για την μείωση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου;

- Πραγματοποιήθηκε εθελοντική δέσμευση από τα ανεπτυγμένα κράτη να μειώσουν τους ρύπους τους κατά 25-40% έως το 2020
- Συμφωνήθηκε τεχνολογική συνεργασία μεταξύ των χωρών.
- Δημιουργήθηκε κανονιστικό πλαίσιο για την επαλήθευση , μέτρηση και δημοσιοποίηση από τα κράτη των προσπαθειών μείωσης των εκπομπών αερίων τους (MRV).
- Επισημάνθηκε η ανάγκη της μείωσης της αποψίλωσης των δασών

Οι μη δεσμευτικές ‘‘δεσμεύσεις’’

ΧΩΡΕΣ	Εκπομπές (Mt CO ₂ eq)	Εκπομπές (Mt CO ₂ eq)	Στόχος "χαμηλή δέσμευση"		Στόχος "υψηλή δέσμευση"	
			Από 1990	Από 2005	Από 1990	Από 2005
Αυστραλία	416214	524635	12.9%	-10.4%	- 10.8%	-29.3%
Καναδάς	591793	730967	2.5%	-17.0%	2.5%	-17.0%
Κροατία ¹	31374	30433	5.6%	8.9%	5.6%	8.9%
ΕΕ 27 ²	5572506	5119476	-20.0%	-12.9%	- 30.0%	- 23.8%
Ισλανδία	3400	3694	-30.0%	-35.6%	- 30.0%	-35.6%
Ιαπωνία	1269657	1357844	-25.0%	-29.9%	- 25.0%	-29.9%
Νέα Ζηλανδία	61853	77175	-10.0%	-27.9%	- 20.0%	-35.9%
Νορβηγία	49695	53701	-30.0%	-35.2%	- 40.0%	-44.5%
Ρωσική Ομοσπονδία	3319327	2117821	-15.0%	33.2%	- 25.0%	17.5%
Ελβετία	52709	53665	-20.0%	-21.4%	- 30.0%	-31.2%
Ουκρανία ³	926033	417529	-20.0%	77.4%	- 20.0%	77.4%
Ηνωμένες Πολιτείες	6084490	7082213	-3.4%	-17.0%	-3.4%	-17.0%
Σύνολο χωρών (συμπ. ΗΠΑ)	18379050	17569153	-12%	-8%	-18%	-14%

Χρηματοδότηση 2010-2012

- ΙΑΠΩΝΙΑ: 11 ΔΙΣ
- ΕΕ: 10,6 ΔΙΣ
- ΗΠΑ: 3,6 ΔΙΣ
- ΣΥΝΟΛΟ: 30 ΔΙΣ

ΣΤΟΧΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2013-2020

- 100 ΔΙΣ
- Χωρίς να διευκρινίζεται που θα βρεθούν αυτά τα χρήματα
- «τα κεφάλαια θα προέλθουν από ένα εύρος πηγών, ιδιωτικών και δημόσιων, διμερών και πολυμερών» μέσω του Green Climate Fund.

CCPI Rank	Country	Score**	Partial Score		
			Trend	Level	Policy
1*	–	–			
2*	–	–			
3*	–	–			
4	Sweden	66.7			
5	Germany	65.3			
6	France	62.2			
7	India	62.1			
8	Brazil	61.4			
9	United Kingdom	60.6			
10	Denmark	60.6			
11	Norway	60.5			
12	Hungary	60.5			
13	Iceland	59.9			
14	Mexico	59.1			
15	Portugal	58.8			
16	Switzerland	58.2			
17	Argentina	57.1			
18	Lithuania	56.2			
19	Latvia	56.1			
20	Morocco	55.8			

**rounded

© Germanwatch 2020

CCPI Rank	Country	Score**	Partial Score		
			Trend	Level	Policy
21	Ireland	55.6			
22	Slovak Republic	55.3			
23	Malta	55.1			
24	Czech Republic	55.0			
25	Belgium	55.0			
26	Algeria	54.6			
27	Indonesia	53.8			
28	Spain	53.2			
29	Bulgaria	52.6			
30	Croatia	51.7			
31	Estonia	51.5			
32	Taiwan / China	51.5			
33	Netherlands	51.4			
34	South Africa	51.2			
35	Thailand	50.2			
36	Turkey	49.8			
37	Belarus	49.8			
38	Singapore	49.5			
39	Iran, Islamic Rep.	48.6			
40	Slovenia	48.1			

**rounded

© Germanwatch 2020

CCPI Rank	Country	Score**	Partial Score		
			Trend	Level	Policy
41	Korea, Rep.	48.1			
42	Romania	47.5			
43	Japan	47.1			
44	Italy	47.1			
45	Poland	46.9			
46	New Zealand	46.2			
47	Ukraine	46.1			
48	Finland	46.1			
49	China	45.9			
50	Austria	45.0			
51	Greece	44.7			
52	Malaysia	44.3			
53	Cyprus	43.2			
54	Russia	42.6			
55	Australia	41.7			
56	Kazakhstan	40.6			
57	Luxembourg	40.4			
58	United States	39.8			
59	Canada	38.9			
60	Saudi Arabia	32.8			

** rounded

© Germanwatch 2008

Table 2:
Index ranking of the 10 largest CO₂ emitters

Country	Share of Global CO ₂ Emissions*	CCPI Rank	
		2009	(2008)**
Germany	2.94 %	5	(5)
India	4.46 %	7	(8)
United Kingdom	1.92 %	9	(10)
Korea, Rep.	1.70 %	41	(54)
Japan	4.33 %	43	(45)
Italy	1.60 %	44	(44)
China	20.02 %	49	(43)
Russia	5.67 %	54	(53)
USA	20.34 %	58	(58)
Canada	1.92 %	59	(56)

* energy related

** calculated with the most recent method

© Germanwatch 2008



Πιθανό να προκαλεί έκπληξη ότι βρίσκεται η Γερμανία και η Ινδία σε τόσο υψηλή θέση. Που μπορεί να οφείλεται αυτό:

Γερμανία:

- Το 2009 η Γερμανία πέτυχε υψηλή βαθμολογία λόγω της πρωτοποριακής στρατηγικής της Energiewende(τομέας των πολιτικών), η οποία προωθούσε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και ενεργειακή αποδοτικότητα.
- Επίσης, η ενεργός συμμετοχή της στις διεθνείς διαπραγματεύσεις για το κλίμα (π.χ. COP15 στην Κοπεγχάγη) και οι δεσμεύσεις της για μείωση εκπομπών ενίσχυσαν τη θέση της.
- Παράλληλα, οι θετικές τάσεις λόγω μείωσης εκπομπών CO₂ σε σύγκριση με προηγούμενα έτη συνέβαλαν στη συνολική βαθμολογία

Ινδία:

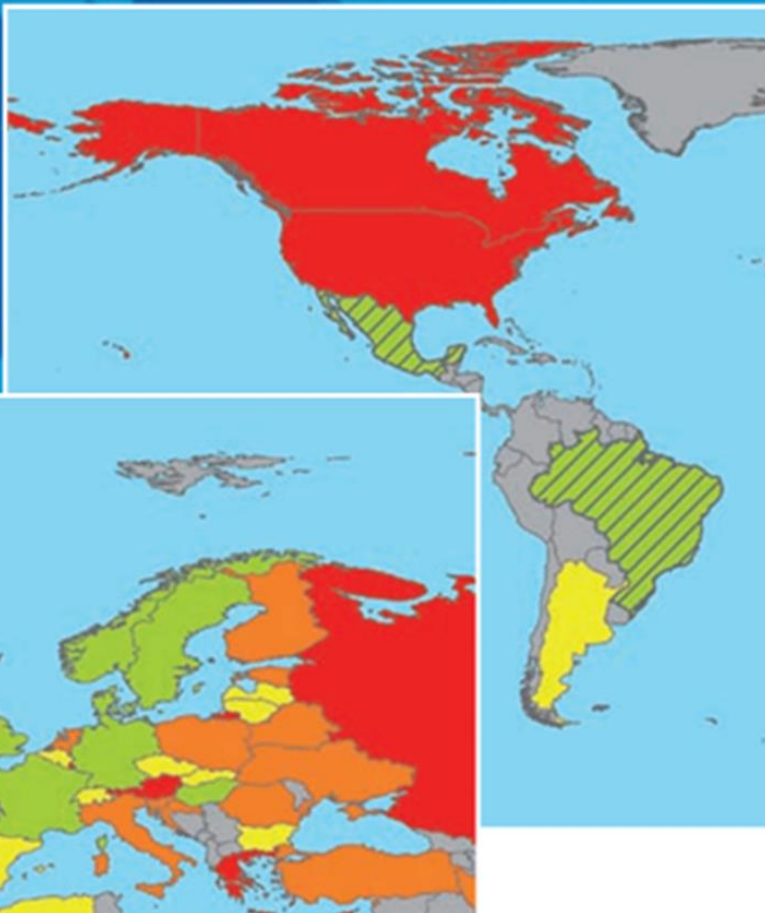
- Το υψηλό ranking οφείλεται στις ισχυρές πολιτικές δεσμεύσεις και τις θετικές τάσεις στη μείωση εκπομπών(χαμηλές κατά κεφαλή εκπομπές) και τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.
- Η ενεργειακή μετάβαση της Ινδίας ξεκίνησε το 2008 με το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Κλιματική Αλλαγή, ενισχύθηκε το 2010 με την Εθνική Αποστολή Ηλιακής Ενέργειας όπου στόχευε στην παραγωγή 20 GW ηλιακής ενέργειας ως το 2022.
- Συμμετείχε ενεργά στη Σύνοδο της Κοπεγχάγης το 2009.(‘όπου δεσμεύτηκε να μειώσει τις εκπομπές της κατά 20-25%)

!Συγκεκριμένα, το 2009, οι εκπομπές της Ινδίας ήταν περίπου το ένα εικοστό των εκπομπών των Ηνωμένων Πολιτειών ανά κάτοικο

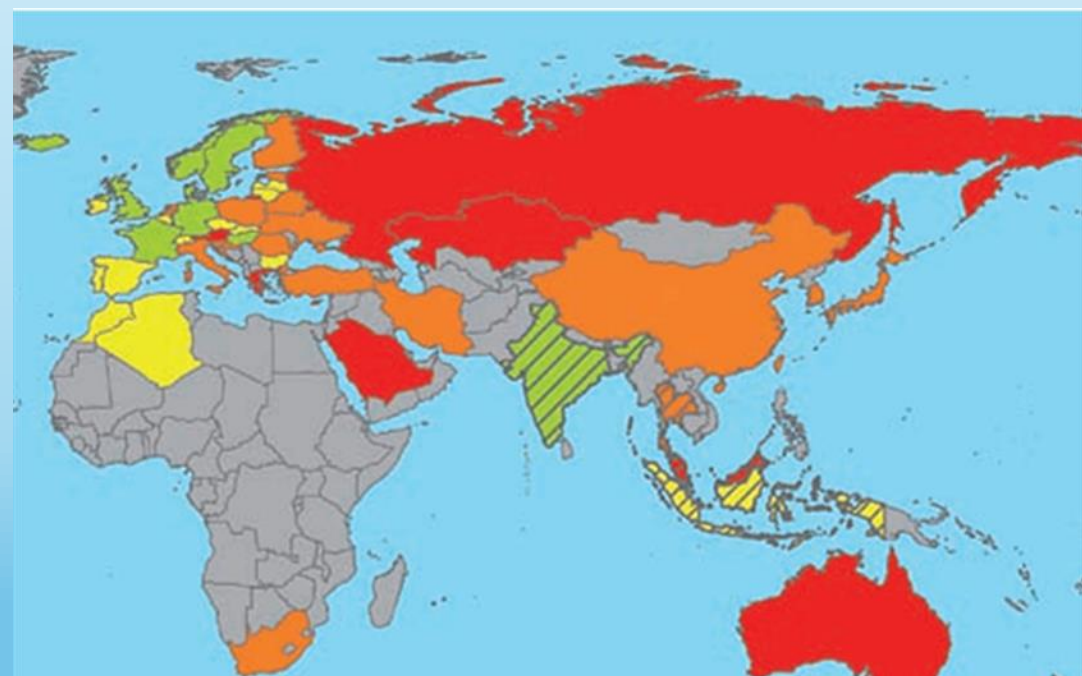
3. OVERALL RESULTS

CCPI World Map

Map 1



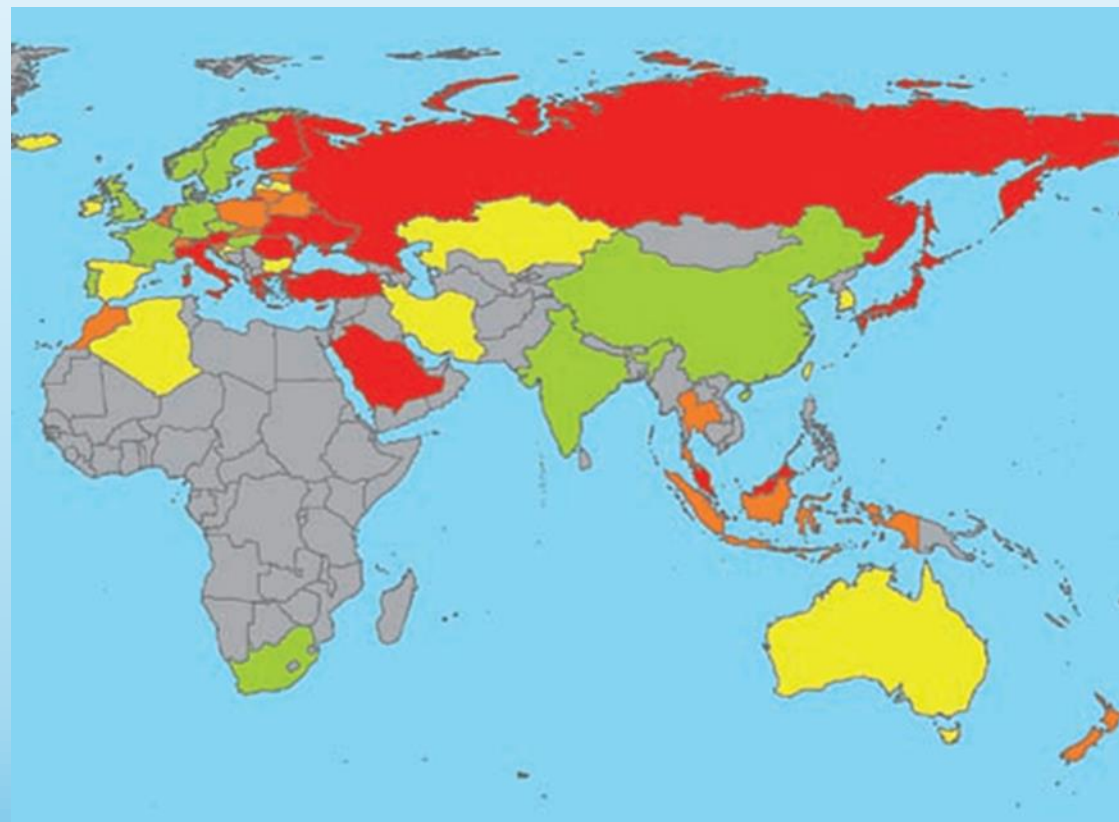
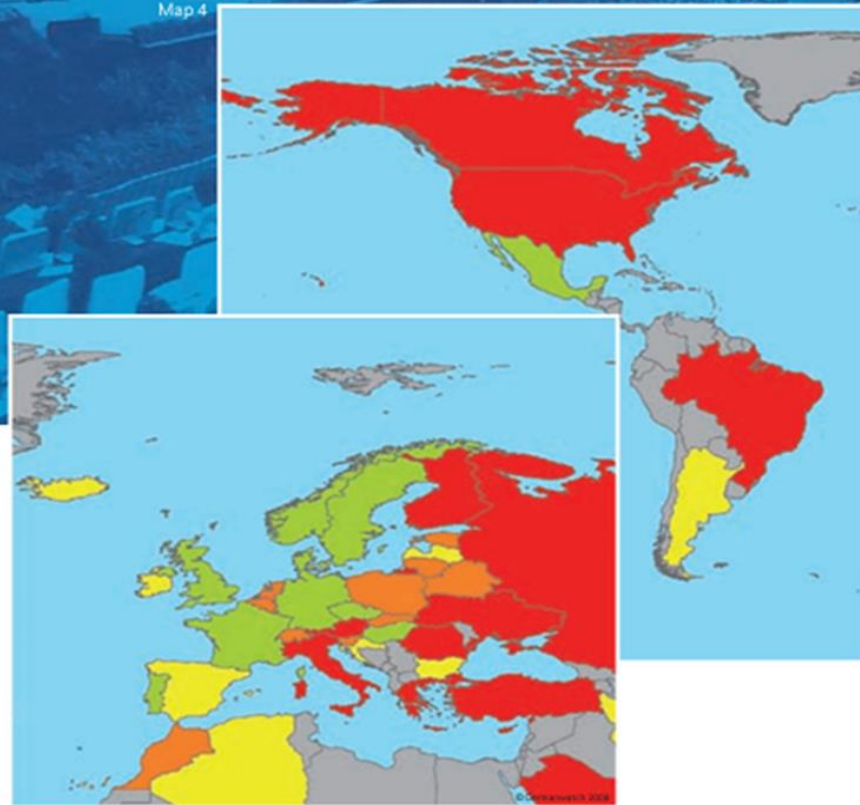
Performance



4. PARTIAL RESULTS

4.3 CLIMATE POLICY

Map 4



ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΕΙΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΩΝ ΗΓΕΤΩΝ

- Luiz Inácio Lula da Silva(Πρόεδρος Βραζιλίας) (We will do more, but we need the developed nations to fulfill their historical responsibilities.)
- Wen Jiabao (Προθυπουργός Κίνας) (China will honor its commitments, even if the outcome in Copenhagen is less than expected.)
- Mohamed Nasheed (Πρόεδρος Μαλδιβών) (We are not prepared to sign a suicide pact. We demand survival.)
- Barack Obama (Πρόεδρος ΗΠΑ) (We came here to act, and that's what we did. But the Copenhagen Accord is not the end, it's the beginning.)

ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΕΥΡΩΠΑΙΩΝ ΗΓΕΤΩΝ

- Angela Merkel(Καγκελάριος Γερμανίας) (Copenhagen showed us how difficult it is to achieve a truly global consensus, but also how vital it is to act together for the future of our planet.)
- Nicolas Sarkozy(Πρωθυπουργός της Γαλλίας) (The world's nations must go further. Copenhagen is not the final destination, but we cannot wait any longer to take decisive action.)
- Gordon Brown(Πρωθυπουργός του Ηνωμένου Βασιλείου) (We cannot afford to fail the next generation. Copenhagen must be the moment we come together as a global community.)

ΠΕΤΥΧΕ Η ΕΕ ΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ;

Η Ευρωπαϊκή Ένωση **δεν πέτυχε πλήρως τους στόχους της** στη Συμφωνία της Κοπεγχάγης, ιδιαίτερα όσον αφορά τη δημιουργία μιας νομικά δεσμευτικής διεθνούς συνθήκης. Ωστόσο, κατάφερε να διατηρήσει τη φιλοδοξία για περιορισμό της θερμοκρασίας στους 2°C, να εξασφαλίσει χρηματοδότηση για τις αναπτυσσόμενες χώρες και να παραμείνει πρωτοπόρος στις κλιματικές δεσμεύσεις. Παρά την απογοήτευση, η Συμφωνία της Κοπεγχάγης αποτέλεσε ένα βήμα προς τη Συμφωνία του Παρισιού το 2015, όπου η ΕΕ είχε μεγαλύτερη επιτυχία.



Η Συνθήκη του Παρισιού και ο Ρόλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης



PARIS2015
UN CLIMATE CHANGE CONFERENCE
COP21•CMP11

- Η Συνθήκη του Παρισιού (υπογράφηκε το 2015, τέθηκε σε ισχύ το 2016) είναι η πρώτη συμφωνία για την κλιματική αλλαγή που δεσμεύει όλες τις χώρες. Στο πλαίσιο αυτής, 196 κράτη συμφώνησαν να αναλάβουν εθνικά καθορισμένες δράσεις (NDCs). Η συμφωνία αυτή δημιούργησε το πλαίσιο για μια διεθνή συνεργασία στην περιβαλλοντική πολιτική.
- Κύριος στόχος της ήταν ο περιορισμός της αύξησης της μέσης παγκόσμιας θερμοκρασίας κάτω από τους 2°C (Με επιθυμητό τον περιορισμό στους 1,5°C) καθώς και η ικανότητα προσαρμογής στις δυσμενείς επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής.
- Θέσπισε έναν μηχανισμό αναθεώρησης των δεσμεύσεων ανά πενταετία, ώστε να αυξηθούν οι φιλοδοξίες για τη μείωση των εκπομπών.

- Καθοριστικό ρόλο στη σύναψη της συνθήκης και την εξεύρεση κοινών λύσεων μεταξύ διαφορετικών ομάδων χωρών έπαιξε η Ε.Ε. καθώς πρωταγωνίστησε στις διεθνείς διαπραγματεύσεις και έθεσε βάσεις για μια φιλόδοξη, δεσμευτική συμφωνία που περιλαμβάνει τόσο τις ανεπτυγμένες όσο και τις αναπτυσσόμενες χώρες.
- Έθεσε ως στόχο τη μείωση των εκπομπών κατά τουλάχιστον 40% έως το 2030 σε σχέση με τα επίπεδα του 1990, αποδεικνύοντας έμπρακτα τη δέσμευσή της.
- Ενίσχυσε τη συνεργασία με αναπτυσσόμενες χώρες και μικρά νησιωτικά κράτη, προσφέροντας υποστήριξη(μέσω χρηματοδότησης και τεχνολογικής βοήθειας).
- Λειτουργήσε ως ο μεγαλύτερος πάροχος δημόσιων κεφαλαίων για δράσεις κατά της κλιματικής αλλαγής παγκοσμίως. Υποστήριξε τις φτωχότερες χώρες δηλαδή παρέχοντάς τους πόρους για την προσαρμογή στις κλιματικές αλλαγές και τη μείωση των εκπομπών τους.

- Μία από τις αδυναμίες της Συνθήκης είναι η έλλειψη δεσμευτικών κυρώσεων για τις χώρες που δεν συμμορφώνονται.
- Η ΕΕ πρωτοστάτησε στη χρηματοδότηση, παρέχοντας σημαντικά κονδύλια, ενώ οι ΗΠΑ, παρά την αποχώρησή τους, επανήλθαν δυναμικά με νέες δεσμεύσεις.
- Η Κίνα και η Ινδία επένδυσαν στις ανανεώσιμες πηγές, αν και εξακολουθούν να είναι από τους μεγαλύτερους εκπομπούς παγκοσμίως.



Ο Ρόλος διεθνών ηγετών και η στάση τους

- Οι Ηνωμένες Πολιτείες υπό την ηγεσία του Μπαράκ Ομπάμα δεσμεύτηκαν για μείωση των εκπομπών τους κατά 26-28% έως το 2025 σε σύγκριση με τα επίπεδα του 2005. Ωστόσο η αποχώρηση τους από τη συμφωνία το 2017 υπό τον Πρόεδρο Ντόναλντ Τραμπ δημιούργησε αναταραχές, μέχρι την επανένταξή τους το 2021 από τον Πρόεδρο Τζο Μπάιντεν.
- Η Κίνα, ο μεγαλύτερος παραγωγός εκπομπών αερίων θερμοκηπίου, δεσμεύτηκε να φτάσει στο ανώτατο σημείο εκπομπών πριν από το 2030, ενώ επένδυσε σημαντικά σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.
- Η Ινδία δεσμεύτηκε να καλύπτει το 40% των ενεργειακών της αναγκών από ανανεώσιμες πηγές έως το 2030.
- Η Ρωσία εν τέλει υπέγραψε τη Συνθήκη παρά τις επιφυλάξεις της, δείχνοντας έτοιμη να συμμετάσχει στη διεθνή αυτή προσπάθεια.

- Η συμφωνία του Παρισιού θεωρήθηκε επιτυχημένη για την Ε.Ε. όσον αφορά τον τομέα της διπλωματίας. Επίσης η Ένωση πάλι ξεχώρισε για τη δέσμευσή της και την παροχή βοήθειας προς τις χώρες που το έχουν ανάγκη.
- Ουσιαστικά η Συνθήκη είναι ένας συμβιβασμός που επιδιώκει τη συνεργασία όλων των χωρών για την επίτευξη κλιματικής σταθερότητας.
- Σίγουρα εξακολουθούν να υπάρχουν προκλήσεις, αλλά η Συμφωνία δημιούργησε ένα σημαντικό πλαίσιο για τη διεθνή συνεργασία και την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης.

Οδεύουμε προς επιτυχία ή αποτυχία σχετικά με τους στόχους της συνθήκης;

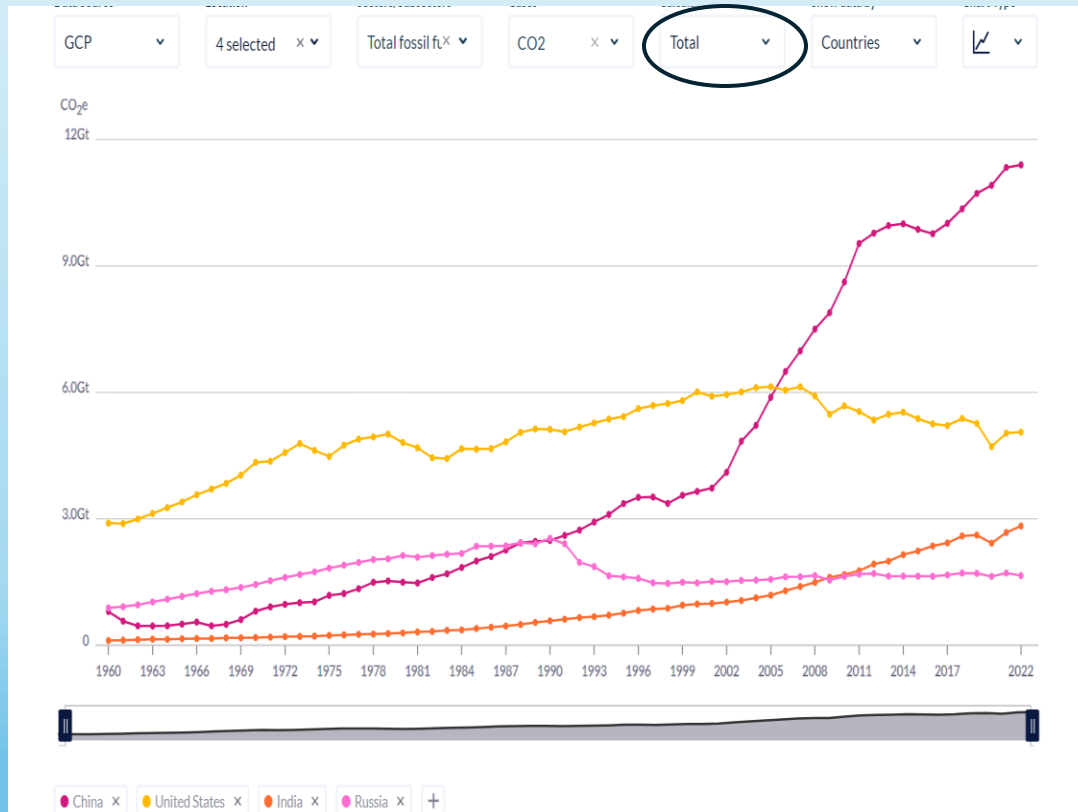
- Η Ε.Ε. έχει κάνει σημαντική πρόοδο προς την επίτευξη των στόχων της, αλλά οι μειώσεις των εκπομπών της δεν αρκούν για να επιτευχθεί ο παγκόσμιος στόχος των 2°C καθώς απαιτείται δράση και από άλλες χώρες με μεγάλες εκπομπές(ΗΠΑ, Κίνα, Ινδία, Ρωσία).
- Στις ΗΠΑ η πρόοδος ήταν περιορισμένη, σημειώθηκαν κάποιες μείωσης αρχικά αλλά με το τέλος της πανδημίας υπήρξε και πάλι αύξηση. Οι εκπομπές της Κίνας συνεχίζουν να αυξάνονται σταθερά, καθώς συνεχίζει να εξαρτάται από την καύση άνθρακα για την παραγωγή ενέργειας. Η Ρωσία παρουσίασε σταθερές/ελαφρώς αυξανόμενες εκπομπές λόγω της εξάρτησης από τον άνθρακα και το φυσικό αέριο για την παραγωγή ενέργειας και τη βιομηχανία. Η Ινδία παρουσίασε συνεχιζόμενη αύξηση εκπομπών λόγω της εξάρτησής της από τον άνθρακα και της ταχείας οικονομικής ανάπτυξης.
- Οι χώρες αντιμετωπίζουν προκλήσεις και φαίνεται να δυσκολεύονται να ευθυγραμμιστούν με τον φιλόδοξο στόχο της συνθήκης.

Η πορεία της Ε.Ε.



Όσον αφορά τις εκπομπές CO₂ η Κίνα όπως φαίνεται και στο διάγραμμα είναι ο μεγαλύτερος ρυπαντής, όμως στις ανά άτομο εκπομπές οι ΗΠΑ φαίνεται πως προκαλούν τη μεγαλύτερη ζημιά:

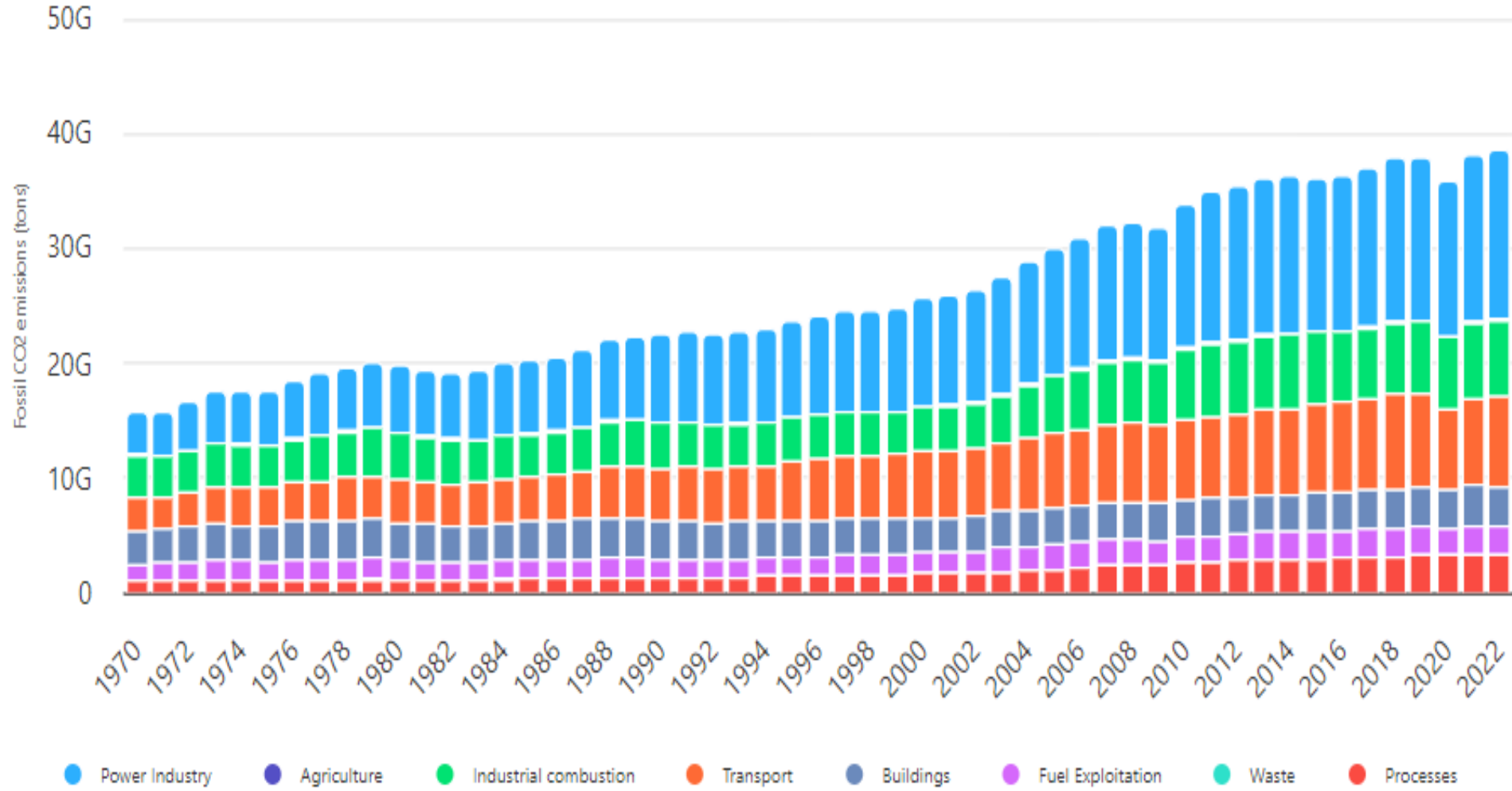
Οι συνολικές εκπομπές των ΗΠΑ, της Κίνας, της Ινδίας, της Ρωσίας



Οι ανά άτομο εκπομπές των ΗΠΑ, της Κίνας, της Ινδίας, της Ρωσίας



Global CO2 emissions by Year (tons)



Fossil Carbon Dioxide (CO2) emissions of the United States

Year	Fossil CO2 Emissions (tons)	CO2 emissions change	CO2 emissions per capita	Population	Pop. change	Share of World's CO2 emissions
2022	4,853,780,240	1.78%	14.21	341,534,046	0.40 %	13.39%
2021	4,768,873,440	6.76%	14.02	340,161,441	0.21 %	13.15%
2020	4,466,731,420	-10.07%	13.16	339,436,159	0.49 %	12.32%
2019	4,966,970,260	-2.94%	14.70	337,790,067	0.82 %	13.70%
2018	5,117,568,600	3.18%	15.27	335,056,497	0.86 %	14.12%
2017	4,959,631,890	-1.38%	14.93	332,204,660	0.92 %	13.68%
2016	5,029,157,020	-2.03%	15.28	329,179,427	0.94 %	13.87%
2015	5,133,556,450	-2.11%	15.74	326,126,497	0.93 %	14.16%
2014	5,244,398,970	0.37%	16.23	323,115,377	0.94 %	14.46%
2013	5,225,285,820	2.69%	16.32	320,110,759	0.94 %	14.41%
2012	5,088,253,160	-4.14%	16.05	317,115,355	0.96 %	14.03%
2011	5,308,116,390	-3.87%	16.90	314,105,078	0.98 %	14.64%

Fossil Carbon Dioxide (CO2) emissions of China

Year	Fossil CO2 Emissions (tons)	CO2 emissions change	CO2 emissions per capita	Population	Pop. change	Share of World's CO2 emissions
2022	12,667,428,430	-0.39%	8.89	1,425,179,569	-0.09 %	34.94%
2021	12,717,655,300	5.65%	8.92	1,426,437,267	0.02 %	35.08%
2020	12,037,316,110	1.84%	8.44	1,426,106,093	0.18 %	33.20%
2019	11,819,358,280	2.30%	8.30	1,423,520,357	0.32 %	32.60%
2018	11,553,535,950	4.78%	8.14	1,419,008,956	0.47 %	31.87%
2017	11,026,110,230	2.23%	7.81	1,412,354,727	0.59 %	30.41%
2016	10,786,099,160	0.16%	7.68	1,404,052,632	0.57 %	29.75%
2015	10,768,981,870	-1.29%	7.71	1,396,134,174	0.59 %	29.70%
2014	10,909,722,840	1.18%	7.86	1,387,951,972	0.65 %	30.09%
2013	10,782,992,990	4.80%	7.82	1,379,008,040	0.69 %	29.74%
2012	10,288,859,530	3.14%	7.51	1,369,520,864	0.68 %	28.38%
2011	9,975,931,450	9.33%	7.33	1,360,250,664	0.64 %	27.52%
2010	9,124,911,380	9.41%	6.75	1,351,561,514	0.67 %	25.17%
2009	8,340,201,270	7.27%	6.21	1,342,522,716	0.65 %	23.00%
2008	7,774,955,360	3.01%	5.83	1,333,821,016	0.60 %	21.44%
2007	7,547,621,040	8.69%	5.69	1,325,813,582	0.59 %	20.82%

Fossil Carbon Dioxide (CO2) emissions of India

Year	Fossil CO2 Emissions (tons)	CO2 emissions change	CO2 emissions per capita	Population	Pop. change	Share of World's CO2 emissions
2022	2,693,034,100	6.52%	1.89	1,425,423,212	0.79 %	7.43%
2021	2,528,133,480	8.94%	1.79	1,414,203,896	0.83 %	6.97%
2020	2,320,678,660	-8.68%	1.65	1,402,617,695	0.98 %	6.40%
2019	2,541,365,980	-1.25%	1.83	1,389,030,312	1.05 %	7.01%
2018	2,573,606,310	5.73%	1.87	1,374,659,064	1.10 %	7.10%
2017	2,434,123,800	5.66%	1.79	1,359,657,400	1.17 %	6.71%
2016	2,303,736,300	1.91%	1.71	1,343,944,296	1.20 %	6.35%
2015	2,260,482,790	0.76%	1.70	1,328,024,498	1.20 %	6.23%
2014	2,243,461,160	7.64%	1.71	1,312,277,191	1.27 %	6.19%
2013	2,084,151,090	2.99%	1.61	1,295,829,511	1.34 %	5.75%
2012	2,023,572,350	9.31%	1.58	1,278,674,502	1.38 %	5.58%
2011	1,851,250,710	6.14%	1.47	1,261,224,954	1.43 %	5.11%
2010	1,744,190,590	6.12%	1.40	1,243,481,564	1.47 %	4.81%
2009	1,643,534,350	9.31%	1.34	1,225,524,753	1.46 %	4.53%
2008	1,503,588,290	6.35%	1.24	1,207,930,964	1.45 %	4.15%
2007	1,413,841,330	8.89%	1.19	1,190,676,021	1.52 %	3.90%
2006	1,298,371,570	6.73%	1.11	1,172,878,890	1.58 %	3.58%
2005	1,216,512,350	4.26%	1.05	1,154,676,322	1.64 %	3.26%

Fossil Carbon Dioxide (CO2) emissions of Russia

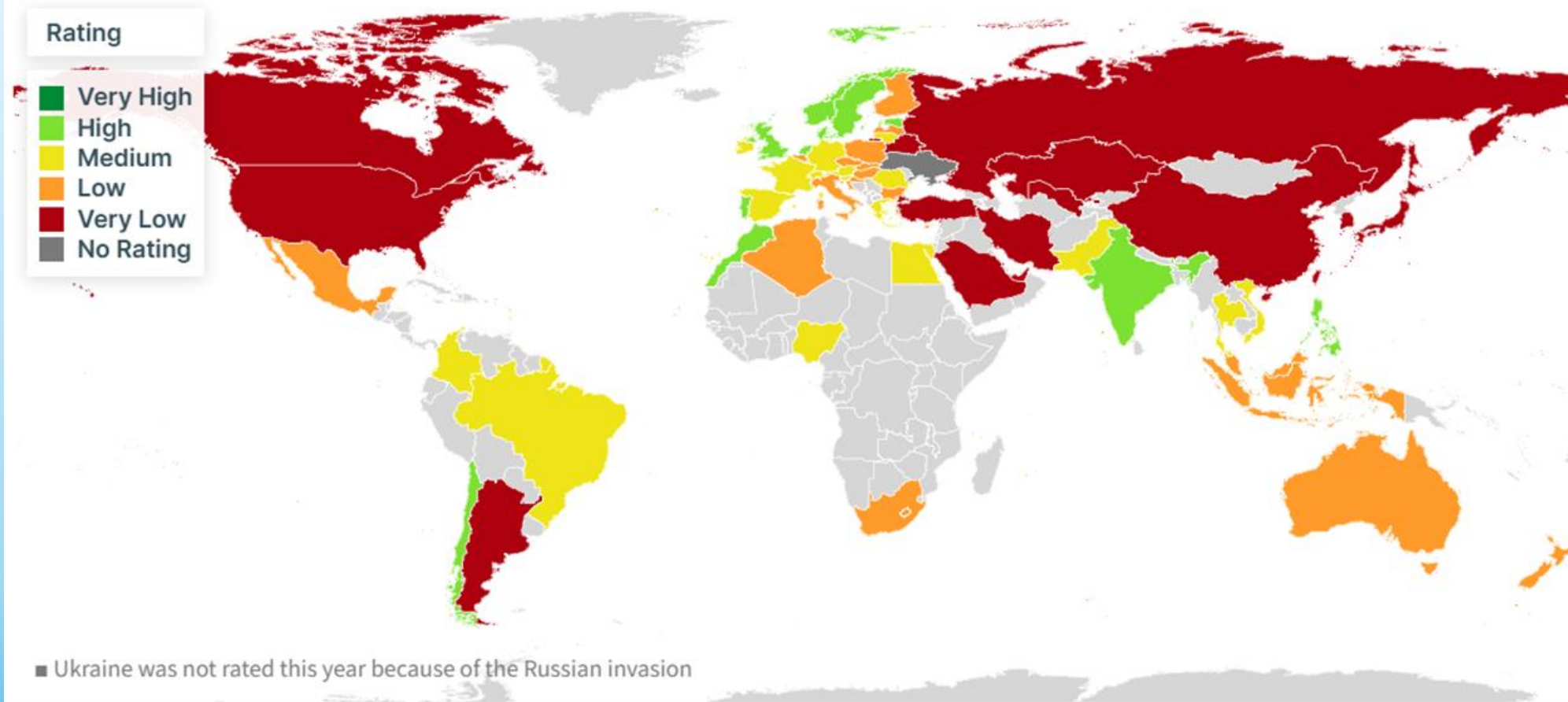
Year	Fossil CO2 Emissions (tons)	CO2 emissions change	CO2 emissions per capita	Population	Pop. change	Share of World's CO2 emissions
2022	1,909,039,310	-1.22%	13.11	145,579,899	-0.18 %	5.27%
2021	1,932,695,430	8.02%	13.25	145,836,175	-0.37 %	5.33%
2020	1,789,251,420	-4.68%	12.22	146,371,299	-0.11 %	4.94%
2019	1,877,023,840	3.89%	12.81	146,533,067	0.07 %	5.18%
2018	1,806,801,430	4.41%	12.34	146,430,146	0.17 %	4.98%
2017	1,730,522,480	1.77%	11.84	146,186,799	0.28 %	4.77%
2016	1,700,365,290	-1.53%	11.66	145,778,677	0.32 %	4.69%
2015	1,726,832,130	0.37%	11.88	145,307,616	0.26 %	4.76%
2014	1,720,489,020	-1.01%	11.87	144,925,638	0.22 %	4.75%
2013	1,738,070,660	-3.10%	12.02	144,604,098	0.22 %	4.79%
2012	1,793,634,300	-0.71%	12.43	144,291,029	0.17 %	4.95%
2011	1,806,460,310	5.04%	12.54	144,043,748	0.08 %	4.98%
2010	1,719,809,620	4.68%	11.95	143,934,465	0.05 %	4.74%
2009	1,642,974,940	-5.83%	11.42	143,869,132	0.04 %	4.53%
2008	1,744,611,990	-0.79%	12.13	143,811,840	-0.03 %	4.81%
2007	1,758,510,750	0.18%	12.22	143,859,764	-0.17 %	4.85%
2006	1,755,348,050	2.11%	12.18	144,102,948	-0.34 %	4.84%
2005	1,710,005,040	0.01%	11.80	144,507,884	0.40 %	4.74%

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ ΤΕΛΙΚΑ Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ
ΣΤΗΣ ΔΙΕΘΝΗΣ ΠΕΡΙΒΑΝΤΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΙΣ;

- Παρά την αδιαμφισβήτητη αποτυχία της Ευρωπαϊκής Ένωσης να προωθήσει αποτελεσματικά της θέσης της στην συμφωνία της Κοπεγχάγης αναγνωρίζεται παγκοσμίως ως ηγέτης στην ανάπτυξη της παγκόσμιας περιβαλλοντικής πολιτικής και πρωτοπόρος στην εφαρμογή της πράσινης ανάπτυξης.
- Αυτό έχει αποδειχθεί με την επιρροή στη συνθήκη του Κιότο και του Παρισίου και πρωτοπορεί και πρωταγωνιστεί σε κάθε προσπάθεια καταπολέμησης της κλιματικής αλλαγής

CCPI 2025: Ranking and Results



Ranking



1st	
2nd	
3rd	
4. Denmark —	78.37
5. Netherlands △	69.60
6. United Kingdom △	69.29
7. Philippines ▽	68.41
8. Morocco △	68.32
9. Norway △*	68.21
10. India ▽*	67.99
11. Sweden ▽	67.62
12. Chile ▽	67.29
13. Luxembourg △	67.29
14. Estonia ▽	66.79
15. Portugal ▽	66.59
16. Germany ▽	64.91
17. European Union (27) ▽	63.76

- Τα τελευταία χρόνια, η κλιματική αλλαγή έχει αναδειχθεί σε μια κρίσιμη πρόκληση, ενώ η πανδημία επιδείνωσε την ανάγκη για δράση. Εταιρείες ορυκτών καυσίμων προσπαθούν να διατηρήσουν την κυριαρχία τους μέσω προπαγάνδας. Παρά τις δυσκολίες, κινήματα και δράσεις όπως ο περιορισμός εξορύξεων στην Αρκτική και η προστασία αυτόχθονων πληθυσμών δείχνουν ότι η αλλαγή είναι εφικτή. Ωστόσο, η κατάσταση απαιτεί άμεσες αποφάσεις για μείωση εκπομπών, προστασία του περιβάλλοντος και μετάβαση σε ένα μέλλον όπου η φύση και οι άνθρωποι ευημερούν.

ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΕΙ Η ΕΚΛΟΓΗ TRUMP ΓΙΑ ΤΗΣ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ
ΠΕΡΙΒΑΝΤΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΙΣ;



ΤΕΛΟΣ

Ευχαριστούμε πολύ!

Πηγές

- Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (n.d.) Ευέλικτοι μηχανισμοί του Πρωτοκόλλου του Κιότο. Available from: <https://ypen.gov.gr/perivallon/klimatiki-allagi/eveliktoi-michanismoi-tou-protokollou-tou-kioto/> [Accessed at:16 December 2024].
- Harstad, B. (2022) ‘Pledge-and-Review Bargaining: From Kyoto to Paris’. The Economic Journal[online]. Available from: <https://doi.org/10.1093/ej/ueac076>. [Accessed at: 18 December 2024]
- United Nations (2015). The Paris Agreement. [online] United Nations. Available from: <https://www.un.org/en/climatechange/paris-agreement>. [Accessed at: 20 December 2024]
- Osofsky, H., Benjamin, L., Gerrard, M.B., Peel, J. & Titley, D. (2016) *The 2015 Paris Agreement on Climate Change: Significance and Implications for the Future*. 46 Environmental Law Reporter 10267. Available from: https://scholarship.law.columbia.edu/faculty_scholarship/3217 [Accessed at:20 December 2024].
- Maslin, M.A., Lang, J. and Harvey, F. (2023) ‘A Short History of the Successes and Failures of the International Climate Change Negotiations’, UCL Open: Environment, [online]5(8). Available from: <https://doi.org/10.14324/111.444/ucloe.000059> [Accessed at: 20 December 2024].
- Bassetti, F. (2022) ‘Success or failure? The Kyoto Protocol’s troubled legacy’, Foresight. Available from: https://www.climateforesight.eu/articles/success-or-failure-the-kyoto-protocols-troubled-legacy/?utm_source=chatgpt.com [Accessed at: 22 December 2024].

- World Wildlife Fund (n.d.) Effects of Climate Change. Available from: <https://www.worldwildlife.org/threats/effects-of-climate-change> [Accessed at: 22 December 2024]
- Climate Watch (n.d.) GHG Emissions: 1990–2021. Available from: https://www.climatewatchdata.org/ghg-emissions?end_year=2021&source=Climate%20Watch&start_year=1990 [Accessed at: 23 December 2024]
- Shepherd, M. (n.d.) ‘Clearing The Air - The U.S., India, China And The Paris Agreement’, Forbes. Available from: <https://www.forbes.com/sites/marshallshepherd/2021/01/22/clearing-the-airthe-us-india-china-and-the-paris-agreement/> [Accessed at: 23 December 2024].
- Oberthür, S. and Dupont, C. (2021) ‘The European Union’s international climate leadership: towards a grand climate strategy?’, *Journal of European Public Policy*, 28(7), pp. 1095–1114. Available from: doi:10.1080/13501763.2021.1918218.[Accessed at:27 December 2024]
- Shishlov, I., Morel, R. and Bellassen, V. (2016). Compliance of the Parties to the Kyoto Protocol in the first commitment period. *Climate Policy*, 16(6), pp.768–782. Available from: <https://doi.org/10.1080/14693062.2016.1164658>. [Accessed at: December 29 2024]
- Worldometers, 2025. CO2 emissions. Available from: <https://www.worldometers.info/co2-emissions/> [Accessed 2 January 2025].

- <https://www.tovima.gr/2009/12/19/archive/b-adoksi-kataliksi-eixe-i-diaskepsi-br-tis-kopegxagis-gia-to-klima-b-br-katwteri-twn-prosdokiwn-i-mi-desmeytiki-symfwnia-twn-pente-kyriwn/>
- <https://www.consilium.europa.eu/el/policies/global-climate-action/#diplomacy>
- <https://www.europarl.europa.eu/topics/el/article/20180706STO07407/i-proodos-tis-ee-pros-tous-stochous-gia-tin-klimatiki-allagis-grafima>
- <https://ccpi.org/download/climate-change-performance-index-2009/>
- https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/memo_09_493
- <https://www.theguardian.com/environment/2009/dec/18/copenhagen-deal>
- <https://enb.iisd.org/copenhagen-climate-change-conference-cop15/summary-report>
- <https://www.euractiv.com/section/eet/opinion/the-case-for-an-eu-grand-climate-strategy/>
- https://unfccc.int/process/parties-non-party-stakeholders/parties-convention-and-observer-states?field_national_communications_target_id%5B515%5D=515&field_parties_date_of_ratifi_value=All&field_parties_date_of_signature_value=All&field_parties_date_of_ratifi_value_1=All&field_parties_date_of_signature_value_1=All&combine
- <https://ccpi.org/>
- <https://eur-lex.europa.eu/EL/legal-content/glossary/eu-emissions-trading-system-eu-ets.html>
- <https://www.citeco.fr/10000-years-history-economics/contemporary-world/failure-of-the-copenhagen-summit-on-climate-change>